

Informacijska pooblaščenka
Nataša Pirc Musar
Vošnjakova 1
1000 Ljubljana
Slovenija

Spoštovani,

Sindikata profesionalnih igralcev nogometa Slovenije (SPINS) in Sindikat športnikov Slovenije (SŠS) sta edina aktivna in reprezentativna sindikata poklicnih športnikov v Sloveniji ter spadata pod okrilje Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Naši organizaciji se ukvarjata z zastopanjem interesov poklicnih športnikov in nogometašev v najširšem pomenu besede, predvsem pa z delovnimi pogoji ter okoliščinami, povezanim s tem.

Že več let so naši člani soočeni z obveznimi kontrolami dopinga ob koncu športnih prireditev oziroma tekmovanj. Vse kontrole so v skladu s pogoji in predpisi, ki jih je oblikovala mednarodna organizacija WADA (http://www.wada-ama.org/rtecontent/document/code_v2009_En.pdf). V Sloveniji je pravila WADA v Pravilniku proti doping u povzela Nacionalna antidopinška komisija (NAK), kot krovna institucija za področje boja proti doping u v Republiki Sloveniji, delujoča pod okriljem Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez (OKS-ZŠZ) in Ministrstva za šolstvo in šport.

Vsi olimpijski športi oziroma vse svetovne panožne športne zveze, katerih športi so v programu olimpijskih iger, so namreč zavezani spoštovati pravila WADA, kar posledično pomeni, da se mora praktično vsak slovenski športnik hočeš-nočeš podvreči protidopinškemu pravilniku WADA, sicer tvega ostre sankcije, med katerimi je tudi dosmrtna prepoved športnega udeleževanja. Tako je WADA dosegla sporazum tudi s krovno nogometno organizacijo FIFA, da tako t.i. WADA kodeks zavezuje tudi poklicne nogometaše. Nogometna zveza Slovenije je kot članica FIFA dolžna sprejeti in izvajati predpise proti doping u. Kontrolo dopinga v Sloveniji organizira NAK.

Skupaj z doping kontrolami na dan tekmovanj velja v nogometu in v športu nasploh od 1. januarja 2009 tudi pravilo, ki omogoča izvedbo kontrol dopinga *izven tekmovanj* ob kateremkoli času in kraju in ne samo po tekmah (tako imenovano "*out-of-competition testing*"). Na podlagi tega pravila se določene športnike vključi v registrirani seznam za testiranje. Vsak športnik, ki se znajde na takšnem registriranem seznamu za testiranje, mora vsake tri mesece NAK-u (in WADA) sporočiti točen naslov (pre)bivališča na obrazcih, ki mu jih je NAK predhodno poslal. Ti obrazci od športnika zahtevajo, da **za vsak posamezen dan** v prihajajočem trimesečnem obdobju natančno opredeli tako kraj, kjer se bo nahajal, kot tudi čas, ko se bo na navedenem kraju nahajal, hkrati pa mora določeno navesti tudi kraj in čas njegovega treninga in/ali tekmovanja. Športniki so dolžni sproti posodabljeni te podatke, saj morajo ti biti pravilni in popolni ob vsakem času. Če morajo športniki posredovati podatke o prebivališču mednarodni panožni zvezi, potem morajo kopijo teh informacij posredovati NAK-u, razen če ni že na voljo preko WADA informacijskega sistema. Načeloma je treba morebitne spremembe sporočiti preko interneta. Spremembe, ki se zgodijo še isti dan, je

potrebno sporočiti po telefaksu in podpisati s strani igralca. To je tako imenovana zahteva glede obvestila o (pre)bivališču športnika ("*whereabouts information*"). Smisel predložitve navedenih podatkov je namreč v tem, da **WADA v vsakem trenutku ve, kje se posamezni športnik nahaja**, nato pa lahko, po potrebi, na tako ugotovljenem kraju obišče športnika in od njega zahteva, da opravi dopinški test.

Po našem mnenju je potrebno navedeni sistem testiranja prijaviti vaši organizaciji. Kolikor vemo, vam takšna prijava še ni bila posredovana, niti s strani nacionalne nogometne zveze (NZS) ali katerekoli druge nacionalne športne zveze, niti s strani nacionalnih protidopinških organov (NAK). Mimogrede, enako velja za normalne kontrole dopinga na dan tekmovanja.

Poleg že zgoraj navedenih podatkov pa mora vsak športnik iz registriranega seznama za testiranje NAK za vsak dan navesti eno uro v obdobju med 06:00 in 23:00 uro, v času katere **mora na točno določenem kraju zagotoviti svojo navzočnost in razpoložljivost** za kontrolo dopinga ("*one hour time slot*"). Navedeno pravilo obstaja poleg obveznosti, da mora športnik obvezno sporočiti podatke o svojem (pre)bivališču, torej o kraju, kjer se bo nahajal tudi v preostalem delu dneva. Športnik je namreč še vedno lahko testiran 24 ur in vsak dan, pri čemer so kontrole možne tudi med obdobji počitnic in dopusta, ko ni nujno, da sploh potekajo tekmovanja ali treningi. Ves proces poteka v obliki sistema ADAMS (The protidopinško Administration & Management System). (<http://www.wada-ama.org/en/dynamic.ch2?pageCategory.id=265>).

Če govorimo članih SPINS, torej o nogometaših, se moramo zavedati, da nastopajo v ekipnem športu. Očitno je, da je v tem primeru klub tisti, ki sporoči kraj bivališča protidopinškemu organu. To je vsekakor dopustno in v skladu s predpisi, vendar pa so na koncu vseeno športniki sami odgovorni za predložitev teh informacij. Če informacije ni ali je nepravilno predložena, pa tudi če športnik ni na razpolago med predvideno uro, tedaj lahko tri zaporedne kršitve (v obdobju 18 mesecev!) privedejo celo do eno ali dvoletne prepovedi nastopov, kar pomeni, da športnik v tem času ne more opravljati svoje dejavnosti. Pri tem pa se niti ne postavi vprašanje, če je šlo za uporabo nedovoljenih poživil. Kršitev kodeksa namreč predstavlja že gola kršitev pravil *whereabouts* programa. Za večino športnikov bo to pomenilo konec njihove poklicne športne poti, še zlasti pa to velja za tiste, ki se tudi sicer bližajo zaključku svoje kariere. Ker poklicna športna kariera običajno ne traja dlje kot približno deset let, je takšna dolgotrajna kazen popolnoma **nesorazmerna in neustrezna**. Višina kazni ima velikokrat uničujoč vpliv tudi na zasebno življenje športnika.

Glede na cilj teh pravil, torej preprečevanje uporabe dopinga pri vrhunskih športnikih, gredo ukrepi, ki se trenutno izvajajo, po našem mnenju predaleč. Motenje in vdor v zasebnost vpletenih športnikov in njihovih družinskih članov nikakor ni v sorazmerju z zastavljenim ciljem. Pravice in jamstva, ki jih med drugim glede navedenega dajeta 8. člen Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter 17. člen Pakta o državljanskih in političnih pravicah, kakor tudi Ustava RS (svoboda gibanja – 32. člen, varstvo pravic zasebnosti in osebnostnih pravic – 35. člen, varstvo osebnih podatkov – 38. člen, če naštejemo le najbolj očitno kršene določbe) ter naša nacionalna zakonodaja (Zakon o varstvu osebnih podatkov - ZVOP-1), so kršene povsem po nepotrebem. Ne glede na to, da je takšne obveznosti predložitve osebnih podatkov po našem mnenju potrebno označiti kot prekomeren poseg v zasebnost športnikov, pa je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da tako predloženi osebni podatki po naših informacijah niso ustrezno varovani, saj se celoten

informacijski sistem ADAMS nahaja tudi na strežnikih, ki so locirani zunaj teritorija EU. Pri tem pa se doslej očitno še nihče ni vprašal, kako se počuti športnik, ki mora biti v vsakem trenutku pod strožjim nadzorom kot katerikoli kriminallec, da se v diskriminatornost takšnega podvrženja protiustavnim (evidentna kršitev 14. člena Ustave RS) pravilom sploh ne spuščamo.

Po našem mnenju so možni precej manj daljnosežni in moteči ukrepi za doseg zastavljenega cilja, da bi ta ostal znotraj pravnih okvirov, kot smo jih omenili zgoraj.

Menimo, da je našemu stališču v prid tudi odločitev, ki jo je sprejel norveški organ za varstvo podatkov (Datatilsynet) na podlagi prijave, ki jo je predložili norveški sindikat športnikov NISO. Njihova prijava se je nanašala zlasti na obvezno obvestilo o prebivališču s strani športnikov v ekipnih športih. Norveški organ za varstvo podatkov se je strinjal s sindikatom, da je poseg v zasebnost športnika prevelik in nesorazmeren. Pomemben dejavnik pri odločitvi je bil tudi način, v okviru katerega je organizirana vadba v ekipnih športih, ki poteka prek kluba. Med vadbo v klubu se lahko na enostaven način opravijo kontrole dopinga tudi v dneh, ko ni nobenih tekmovanj. Kot posledica omenjene odločitve na Norveškem v tem trenutku, do sprejetja nove rešitve, za športnike v ekipnih športih ni več potrebno zbrati in predložiti obveznega obvestila o prebivališču.

Menimo, da je takšna odločitev pravilna in utemeljena. Zato od Vas zahtevamo, da raziščete nastale razmere v Sloveniji in ugotovite, da je uveden sistem doping kontrol v nasprotju z veljavno zakonodajo ter da bi morale pristojne organizacije prenehati z izvrševanjem tega sistema s takojšnjim učinkom.

Športni pozdrav,

V Ljubljani, 24. 4. 2009

Vodstvo SPINS & SŠS

SPINS & SŠS

Dalmatinova ulica 4
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 1 4341 250 / 280 / 283
Fax: +386 1 4341 292 / 23 17 298
GSM: +386 41 747 003
E-mail: spins.sss@siol.net
Www: <http://www.spins-sindikati.si>